

Сумський національний аграрний університет
Факультет Агротехнологій та природокористування
Кафедра Захисту рослин

Звіт
про проходження виробничої
практики в умовах
ФГ “Палун”

Виконав студент
групи ЗР2001-1
Зінь Максим
Леонідович

ФГ “ПАЛУН”

знаходиться в селі Хоминці Роменського району Сумської області

- Село Хоминці розташоване у мальовничій місцевості на відстані 40 км від районного центру – міста Ромни.
- З обласним центром – містом Суми, село Хоминці відділяє – 140 км, а з найближчою залізничною станцією відстань становить 40 км.
- Від господарства до районного і обласного центру та до найближчої залізниці є дорога з твердим покриттям.

Загальна площа сільськогосподарських угідь господарства складає 220 га, у тому числі рілля 220 га.

- **Структура посівних площ:**
 - *Озима пшениця – 40 га*
 - *Ячмінь – 20 га*
 - *Соняшник – 100 га*
 - *Кукурудза на зерно – 60 га*

Кліматичні і погодні умови за звітний період

- Фермерське господарство «Палун» за своїм розташуванням входить до другого агрокліматичного району, який характеризується наступними показниками клімату, а саме сумою активних температур вище 10⁰ С, кількістю опадів 450-560 мм. Рельєф переважно рівнинний.

Землекористування і ґрунти господарства

- Ґрунти в основному типові чорноземи із значним вмістом гумусу. Фізична стиглість ґрунту наступає при 30 – 35 % його вологості.
- Для захисту від вивітрювання і для снігозатримання всі поля обсажені посадками, в зимовий період переважно вітри північно-західні.

ЗНАЧЕННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР

У нашій країні вирощують, такі олійні культури, як соняшник, сафлор, мак, кунжут, перилу, арахіс, ріпак, рижій, гірчицю білу і сизу. Рослинну олію добувають також із насіння сої і прядивних рослин – льону – довгунця, конопель, бавовнику тощо.

Соняшник є основною олійною культурою у нашій країні. Олія соняшнику належить до групи напіввисихаючих. Соняшникова олія має високі смакові якості. Її використовують переважно в їжу, для виготовлення рибних та овочевих консервів, у хлібопекарській і кондитерській промисловості. Після рафінування й гідрогенізації її застосовують для виготовлення марганцю. До складу соняшnikової олії входять вітаміни А, Д, К. Соняшникова макуха і шрот, які одержують у результаті переробки насіння на олію, є цінним концентрованим кормом для худоби. Соняшник вирощують як силосну культуру. Урожайність зеленої маси становить 30,0 – 60,0 т/га і більше. Середня врожайність соняшнику в Україні в останні роки становить 16 – 18 ц/га. Найвища вона в господарствах, де соняшник вирощують за прогресивною технологією – по 30 ц/га і більше.

РАЙОНУВАННЯ СОНЯШНИКА

Найбільші посівні
площі соняшнику в
Дніпропетровській,
Донецькій,
Запорізькій,
Кіровоградській,
Луганській,
Миколаївській,
Одеській,
Херсонській,
Полтавській
областях.

СОРТИ СОНЯШНИКУ

До районованих сортів і гібридів соняшнику, поширених у Степу, Лісостепу України, належать:

середньостиглі – Запорізький кондитерський,

Краснодарський 885, СПК, Харківський 3 тощо;

середньоранні – Казіо, Одеський 123, Одеський 504, Оріон, Харківський 58

тощо;

ранньостиглі – Одеський 122, Одеський 249 тощо;

скоростиглі – Одеський 149, Харківський 49.

segodnya.ua - novostey.com

БУДОВА СОНЯШНИКА

Корінь у соняшника стрижневий, проникає у ґрунт на глибину 2-4 м і розгалужується в сторони на 100 – 200 см. Стебло пряmostояче, грубе, виповненою всередині губчастою серцевиною, вкрите жорсткими волосинками, має висоту 0,7 – 2,5 м (у силосних форм – 3 – 4 м), є карликові форми з висотою стебла 50 – 70 см. Листя черешкове, велике, густо опушене. Суцвіття – кошик.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОНЯШНИКА

Соняшник досить вимогливий до умов вирощування. Він є відносно теплолюбною культурою. Насіння соняшника починає проростати при 2 -5 градуси, однак сходи при такій температурі з'являються на 20 – 28-й день.

Сходи соняшнику добре переносять приморозки, але при цьому дуже вимогливі до освітлення. Оптимальна середньодобова температура повітря 22 градуси. Температура вища за 30 градусів, негативно впливає на ріст і розвиток рослин.

Соняшник досить вимогливий до вологи, хоч його відносять до посухостійких рослин.

Соняшник – світлолюбна рослина короткого дня. Висівають його на чорноземах та каштанових ґрунтах.

РОЗМІЩЕННЯ У СІВОЗМІНІ

Соняшник розміщують у просапно – му полі так, щоб він повертався на своє місце не раніше як через 8 – 10 років. У сівозміні під соняшник слід відводити одне поле. Дуже важливо зберігати його просторову ізоляцію не менше як 500 м від полів, де соняшник вирощували в попередньому році. Найкращим попередником для соняшнику є озимі по зайнятих і чистих парах або після зернобобових та кукурудзи. Соняшник висушує ґрунт досить глибоко і залишає після себе багато падалиці. Тому, він є поганим попередником для озимих культур.

ВОВЧОК СОНЯШНИКОВИЙ

Паразитний бур'ян вовчок соняшниковий паразитує на коренях соняшнику.

Поширюються бур'яни – паразити на полях окремими вогнищами, уражені ними рослини потрібно скошувати до досягання насіння і спалювати.

**Вовчок соняшниковий
(*Anchusa officinalis* L.)**

ВНЕСЕННЯ ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ

Органічні добрива вносять
під попередню культуру.

ВНЕСЕННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ

У південному Степу найбільший ефект дає внесення фосфорних добрив разом з азотними (N30-45 P60). У східних районах північного Степу внесення фосфорних добрив під соняшник високоефективне лише при поєднанні з азотними чи азотно – калійними добривами (N60-90 P60-90 K60).

На полях, де восени не вносили повних норм основного добрива вносять локально – стрічковим способом одночасно із сівбою на відстані 6 – 10 см від рядка і на глибину 10 – 12 см.

Поверхнє внесення твердих мінеральних добрив

ЛУЩЕННЯ

Проводять лущення дисковими лущильниками на глибину 8 – 10 см.

Повторне розпушування проводять на більшу глибину в міру проростання бур'янів.

ОРАНКА

Оранку проводять на глибину 27 – 30 см. Під оранку вносять добрива.

КУЛЬТИВАЦІЯ

Під час весняного допосівного обробітку ґрунту знищуються бур'яни, вирівнюється поверхня поля, створюються оптимальні умови для рівномірного загорання соняшнику і гербіцидів.

Передпосівний обробіток ґрунту і сівба становлять єдиний технологічний процес.

Передпосівний обробіток ґрунту проводиться на глибину загорання насіння – 6 – 8 см.

КАЛІБРУВАННЯ СОНЯШНИКУ

Для сівби використовують каліброване насіння, яке має схожість не нижче 95% і масу 1000 шт. – 80 – 90 г. Перед сівбою насіння протруюють.

ПОСІВ

Сівбу соняшнику починають коли ґрунт прогріється до 8 – 12 градусів. Норма висіву насіння залежить від густоти посіву, а також від ґрунтово – кліматичних умов вирощування. Вона, при цьому, становить 8 – 10 кг/га насіння. Сіють соняшник пунктирним способом з шириною міжрядь 70 см, на глибину 6 – 8 см.

БОРОНУВАННЯ ПОСІВІВ

Важливим прийомом догляду за посівами соняшнику є боронування до і після появи сходів. Досходове боронування проводять середніми боронами через 5 – 6 днів після сівби, коли проростки соняшнику знаходяться на глибині, при якій зуби борони їх не пошкоджують, а бур'яни у фазі “ білої ниточки”. Післясходове боронування соняшнику проводять у фазі 2 – 3 пар справжніх листків. Якщо боронують посіви у фазі сім'ядоль, то пошкоджується і загортається землею близько 17,5 % рослин. Боронувати поле після появи сходів треба в день, коли зменшується відносна вологість повітря і молоді рослини стають не такими ламкими.

МІЖРЯДНИЙ ОБРОБІТОК СОНЯШНИКУ

На полях, де бур'яни знищували восени за системою поліпшеного зябу, достатньо одного – двох розпушувань міжрядь.

СИСТЕМА ЗАХИСТУ СОНЯШНИКУ

<ul style="list-style-type: none"> • Форсаж, к.с. (0,8 л/т) 	<ul style="list-style-type: none"> • Вулкан плюс, в.р. Вулкан Плюс New, в.р. (2,0-6,0 л/га) 	<ul style="list-style-type: none"> • Тайфун, к. е. (1,6-2,6 л/га) • Екстрем, к. е. (1,5-3,0 л/га) • Рейтар, к. с. (2,0-4,0 л/га) 	<ul style="list-style-type: none"> • Стиллет, к. е. (0,4-1,8 л/га) • Шквал, к. е. (0,4-1,2 л/га) 	<ul style="list-style-type: none"> • Везувій, в.р.к. (2,0-3,0 л/га) • Вулкан Плюс, в. р. (3,0 л/га) 	
Протруєння до сівби	Обприскування вегетуючих бур'янів до висівання культури	Обприскування ґрунту до/під час висівання, але до появи сходів культури	Сходи-дві пари листків	Формування кошиків-цвітіння	Обприскування посівів у фазі побуріння кошиків

■ ПРОТРУЙНИКИ

■ ГЕРБІЦИДИ

■ ДЕСИКАНТИ

ХВОРОБИ СОНЯШНИКУ

Соняшник в Україні пошкоджують до 60 видів шкідників і більше 25 видів збудників хвороб. Серед хвороб найбільш поширена сіра та біла гнилі, переноспороз, іржа, фомоз, фомопсис.

ШКІДНИКИ СОНЯШНИКУ

Серед шкідників багато багатоїдних: дротянки, довгоносики, лучний метелик і інші. До спеціалізованих належать соняшникова вогнівка, вусач, геліхризова попелиця, шипоноско.

ЗАПИЛЕННЯ СОНЯШНИКУ

Для зменшення пустозерності та збільшення медозбору в період цвітіння соняшника підвозять бджіль з розрахунку одна бджолосім'я на 1 га посіву.

ДЕСИКАЦІЯ СОНЯШНИКА

Для прискорення збирання й одержання сухого насіння посіви обробляють десикантами. Десикацію проводять через 35 – 40 днів після повного цвітіння хлоратом магнію (20 кг/га) або реглоном (2 л/га).

ЗБИРАННЯ СОНЯШНИКА

Урожай починають збирати через 7 – 10 днів після обробки посівів хлоратом магнію і через 5 – 6 днів – реглоном.

Збирають соняшник у фазі господарської стиглості, коли рослини з жовтими і жовто – бурими кошиками в посівах 12 – 16%, а з бурими й сухими – 85 – 88%. У Степу починають збирати соняшник при середній вологості насіння 12 – 14%, у Лісостепу – 16 – 18%.

ЗБЕРІГАННЯ СОНЯШНИКА

Сухе й очищене насіння калібрують, що забезпечує висівання заданої кількості насінин у рядки і позбавляє від необхідності проривати рослини. Для тривалого зберігання посівного насіння соняшнику його вологість має бути не більшою 7 -8 %.

